

11-10-75

CORRESPONDÈNCIA SOCIALISTA

ORGAN
DE DISCUSSIÓ INTERNA
DE LA CONVERGÈNCIA
SOCIALISTA

JULIOL - 75

Número 3

PROJECTE DE MANIFEST PROGRAMA

ADVERTIMENT PREVI

La Iª Assembla de delegats de la CS prengué l'acord d'encomanar la preparació d'un projecte de manifest-programa per a la seva etapa de front, a fi que sigui sotmès a discussió col·lectiva, de tal manera que s'arribés a l'aprovació d'un text bàsic que explicités la nostra línia general, les nostres posicions fonamentals i el nostre programa.

Cal fer algunes observacions sobre aquest projecte que ara és presentat a discussió. S'ha considerat més eficaç procedir a una redacció més que no pas a uns guions o esquemes de discussió. Però aquestes pàgines han d'ésser considerades estrictament com el que són: un instrument de treball que té per objecte centrar un debat col·lectiu. Es justament aquest debat el que ha de permetre arribar a un text definitiu que compensi els evidents mancaments del projecte, en rectifiqui els possibles desencerts i n'enriqueixi substancialment el contingut.

D'altra banda convé precisar quin és l'enfoc que s'ha volgut donar al projecte. No s'ha tractat aquí d'arribar a exposicions o anàlisis en extensió, que han de tenir el seu lloc en altres treballs que CS haurà d'anar produint, sinó a un text que servís:

- a) per a l'explicació concentrada i sintètica de la nostra línia general i de les nostres posicions i anàlisis bàsiques; de tal manera que
- b) servís també com a element de popularització àmplia dels nostres punts de vista i objectius.

El projecte de manifest-programa es divideix en cinc apartats:

1. Crisi del franquisme, crisi del sistema.
2. La situació actual a Catalunya i el fet nacional.
3. La crisi mundial del capitalisme i l'actualitat de l'alternativa socialista.
4. La línia general dels socialistes.
5. El nostre programa.

1- Crisi del franquisme, crisi del sistema.

DE LA DESFETA DE LA REPÚBLICA A LA CRISI FINAL DEL FRANQUISME

L'any 1939 es consumà una profunda desfeta de les forces obreres i democràtiques que al llarg d'una guerra de tres anys havien lluitat heroicament contra un aixecament militar provocat per la burgesia i recolzat pels sectors reaccionaris de la societat espanyola i per la intervenció nazi-feixista.

L'acabament de la guerra significà l'abolició de les institucions republicanes i dels estatuts d'autonomia. Els partits obrers i democràtics, les organitzacions sindicals i populars, quedaren prosclrites. A Catalunya, Euskadi i Galícia es desencadenà una tenaç repressió contra tota forma d'afirmació nacional. El nou règim, que situà en posició de domini absolut un bloc social encapçalat per les oligarquies financera, terratinent i industrial, instaurà una situació de terror burgès (cal remarcar que aquest "nou bloc social" no és sinó el continuador reforçat dels grups socials dominants que exceptuant els breus períodes de la 1^a i 2ª Repúbliques -que significaren un qüestionament de llur hegemonia política- havien mantingut l'explotació social i nacional dels pobles de l'estat espanyol). La conseqüència més tràgica fou l'extermini massiu del moviment obrer i popular. En acabar la guerra, mig milió d'homes i dones, combatents antifeixistes, traspasaren la frontera, iniciant un llarg exili. A l'interior s'obrí aleshores una etapa de repressió salvatge. Dades del propi règim permeten afirmar que entre 1939 i 1947 cent-cinquanta mil antifeixistes, obrers i pagesos en la seva major part, foren exterminats a les presons franquistes. Un genocidi de classe es troba doncs en l'origen del règim franquista.

L'anihilació dels adversaris; l'opressió i la reopressió sistemàtiques contra el poble; un intent de destrucció deliberat de les nacions sotmeses a l'Estat; el terror policíac erigit en mètode de govern; l'orquestració dels termes ideològics més reaccionaris del feixisme i l'integrisme religiós; la censura; la manipulació sense vergonya de la informació: aquests foren els instruments predilectes d'una dictadura que es construïa amb el disseny de perpetuar la dominació totalitària de la burgesia.

PERÒ DEL 1939 ENÇÀ HAN CANVIAT MOLTES COSES

Aquell règim aleshores victoriós i prepotent s'ha convertit en un règim en descomposició i en crisi. El moviment obrer i popular, aleshores pràcticament exterminat, ha renascut i ha assolit, a través del combat i el sacrifici, una gran força. Les nacions oprimides s'han alçat també, per damunt la repressió, amb una renovada voluntat.

La base social del règim s'afebleix constantment i es divideix davant la crisi, mentre els conflictes esclaten arreu. A les lluites de la classe obrera, convertides en fenomen de masses sobretot a l'entorn del moviment de les comissions obreres -forma genuïna del combat obrer en les condicions peculiars de la dictadura- s'hi han anat afegint de forma progressiva els estudiants i els ensenyants, els pagesos, els sectors populars mobilitzats a l'entorn del conflicte urbans, els professionals i els intel·lectuals, i fins els funcionaris de l'administració. Avui la lluita contra la dictadura moribunda s'estén en un ampli ventall de fronts sostinguts pels treballadors i tots els sectors populars. Davant d'aquestes lluites, la dictadura es mostra incapaç de resposta; no soluciona cap problema, ni pot deturar la protesta creixent. El franquisme no serveix

ja ni a les forces que el construïren sobre un milió de morts.

COM S'HA ARRIBAT A AQUESTA NOVA SITUACIÓ?

Molts dels factors que permeteren la instauració del règim i en condicionaren la superestructura ideològica, jurídica i institucional, han desaparegut o han canviat substancialment. Els règims feixistes foren destruïts i les profundes mutacions en la correlació internacional de forces, alhora que duïen als EUA a convertir-se en el gran aliat i sostenidor del franquisme, obligaven als règims europeus occidentals, lligats a una defensa de les llibertats democràtiques, a barrar el pas a l'incorporació del règim franquista al procés d'unificació econòmica europea. L'església espanyola ha passat del suport incondicional al distanciament, i fins i tot a actituds de crítica i de defensa de les llibertats democràtiques.

El mateix exèrcit, peça essencial en la desfeta de la República, ha perdut el seu monolitisme i és atravesat per corrents contradictòries.

Però els factors essencials d'aquest canvi profund de la situació, que expliquen l'actual crisi del règim, són d'una banda les transformacions produïdes com a conseqüència del procés de creixement capitalista dels darrers anys, i de l'altra el nou desenvolupament del moviment obrer i popular que, superant la repressió, ha aconseguit d'impostar una situació política marcada per una conflictivitat en augment, per la divisió en el si de les forces dominants, i per l'avanç en la plasmació d'una alternativa de trencament democràtic.

LES TRANSFORMACIONS PRODUIDES PEL CREIXEMENT

Fins a finals de la dècada dels cinquanta, la burgesia espanyola procedí -aprofitant la repressió dominant- a un procés d'acumulació de capital basat en la compressió brutal del nivell de consum popular. Els treballadors no van recuperar el nivell dels salaris del 1935 fins a vint anys després d'aquella data.

Però aquest tipus d'explotació sols era concebible en un context de terrorisme de classe i d'autarquia econòmica. Fou per tant variat quan la classe dominant considerà necessari de passar a un nou model de creixement en el qual tant el tamany del mercat com les relacions amb l'exterior esdevien condicions essencials. Així, a partir del 1959, amb el pla d'estabilització, s'intentà bastir un nou marc més favorable als interessos de la burgesia. Els errors que es produïren en l'aplicació de la nova línia econòmica foren pal·liats per una conjuntura excepcionalment favorable a Europa, que féu possible l'entrada massiva de turisme i la sortida encara menys massiva d'emigració econòmica. S'aconseguí així equilibrar la balança de pagaments i procedir a una modernització de l'utilitatge industrial. Això, juntament amb els creixents lligams amb el capitalisme internacional i la consegüent penetració de capital estranger, féu possible el llançament d'un procés de creixement ràpid, bé que desigual i anàrquic, que es prologà, amb alts i baixos, al llarg dels anys seixanta.

EL CREIXEMENT HA AUGMENTAT LES CONTRADICCIONS

El resultat ha estat una situació peculiar, on una centralització extraordinària del capital (enlloc com a l'Estat espanyol pot parlar-se amb més raó de les "cent famílies") coexisteix amb una concentració industrial molt desigual, un dèficit creixent d'infraestructures i serveis, la supervivència d'estructures arcaïques i d'un nombre molt elevat de petites i mitjanes empreses, constantment agredides pel gran capital i en curs d'erosió permanent a través d'un procés que les porta a la desaparició o a la subordinació als monopolis. El creixement ha anat acompanyat dels enormes costos socials inseparables de qualsevol model basat en l'explotació i el benefici privat, però amb els factors agravants derivats de l'endarreriment històric de la formació capitalista a l'Estat espanyol. L'economia espanyola, sotmesa des del 1939 als interessos oligàrquics,
CEDOC

s'ha mantingut amb uns elevats nivells de beneficis per a una minoria que no s'ha preocupat de modernitzar i racionalitzar mínimament l'estructura econòmica. En aquest sentit, el manteniment a ultrança d'un sistema fiscal injust, repressiu i ineficaç ha estat un element decisiu. Aquesta manca de reformes estructurals es manifesta en resultats tan negatius com són l'atur endèmic i l'emigració massiva, l'increment de la importació de productes agrícoles i la reducció proporcional de l'exportació agrària, l'estancament de l'exportació de productes industrials i, paral·lelament, l'increment i encariment de les importacions, la inflació crònica, etc.

D'altra banda, i a més de la seva progressiva concentració monopolista, la intensificació dels lligams entre el capitalisme espanyol i l'estranger, traduïda sobretot en la inversió estrangera, ha posat en mans de l'imperialisme una part del sistema productiu que si bé quantitativament no és majoritària, qualitativament és decisiva perquè s'ha realitzat en els sectors clau que incorporen la tecnologia més avançada. A la vegada, el desenvolupament del sistema productiu depèn en forma creixent del comerç amb altres països pel que fa a la compra de matèries primeres i béns d'equip: això suposa un increment necessari de les vendes a l'exterior o bé la subordinació definitiva al capitalisme estranger, ja que factors tan aleatoris com el turisme o les remeses dels emigrats, que han permès al capitalisme espanyol el creixement dels darrers anys, apareixen avui profundament amenaçats per la nova conjuntura de crisi capitalista mundial.

AL MATEIX TEMPS, S'HA INCREMENTAT LA CONFLICTIVITAT DEL SISTEMA

Es produeix així una situació caracteritzada per l'augment de les contradiccions i tensions en el si del sistema. L'emigració a les ciutats ha motivat un extremat increment dels desequilibris regionals, amb el despoblament i abandonament de grans àrees. En contrapartida, s'han multiplicat les zones suburbials a les ciutats, on els treballadors immigrants malviuen en unes condicions de pobresa col·lectiva i d'incúria urbanística al·lucinants. La degradació del medi ha assolit cotes desconegudes en els altres països capitalistes.

Una característica bàsica d'aquest procés, comú a la majoria dels països capitalistes, però que ha assolit entre nosaltres un més alt nivell de crueltat, és el fet que la industrialització s'ha efectuat sobre les esquenes de la classe pagesa, que ha proporcionat una mà d'obra barata en cada moment que ha estat necessari. Això ha permès una política salarial basada en l'explotació més descarada dels treballadors. D'altra banda, la política agrària del règim ha motivat que els pagesos que continuaven cultivant la terra veiessin reduir-se constantment les seves rendes reals, amb uns preus de sosteniment que enriqueixen els grans terratinents, però suposaven uns ingressos de mera supervivència per als pagesos no latifundistes. A això cal afegir que la distribució, comercialització i transformació dels productes del camp han passat a mans de grans companyies, cosa que ha significat un nou factor d'explotació de la pagesia i que ha contribuït decisivament a la descapitalització progressiva del camp i a l'eclosió d'una situació extremadament conflictiva en el món rural.

En definitiva, el creixement econòmic dels darrers anys no ha solucionat les velles contradiccions i n'ha generat de noves. La formació capitalista de l'Estat espanyol pot considerar-se avui sense exageració com la més profundament contradictòria i conflictiva de l'Europa capitalista. La crisi econòmica actual, reflex de l'inici a escala mundial d'una nova crisi profunda i prolongada del sistema capitalista internacional, significa una exacerbació d'aquests problemes.

EL CREIXEMENT DE LA CLASSE TREBALLADORA

El procés de creixement dels darrers anys ha comportat l'expansió d'una classe treballadora molt més nombrosa que la de pre-guerra, la qual s'ha concentrat fonamentalment a les grans ciutats que són centre d'absorció de la formació de capital, en particular a Barcelona, Madrid i Bilbao.

D'una societat predominantment agrària s'ha passat a una societat nova, amb una

població activa a la indústria i els serveis que representa ja les tres quartes parts de la població activa total. A Catalunya, el fenomen és més acentuat encara: enfront d'un 4 per cent de propietat dels mitjans de producció, els assalariats de la indústria i els serveis representen un 81 per cent de la població activa, dels quals el 53% correspon a obrers industrials i no qualificats.

L'ampliació i diversificació del número de treballadors, conseqüència del procés d'acumulació descrit, és un fenomen que es produeix principalment per tres vies: per l'ampliació i especialització dels treballadors en les tasques cada vegada més complexes del procés de producció; per l'expansió dels sectors d'activitats terciàries i comercials, juntament amb l'ampliació del nombre d'empleats i administratius; i per la proletarianització d'extensos sectors de la petita burgesia, com a conseqüència dels processos de concentració.

EL DESENVOLUPAMENT DEL MOVIMENT OBRER I POPULAR CONTRA L'EXPLOTACIÓ

En els moments actuals -com en el passat- el capitalisme i el règim conjuguen els seus esforços amb l'objectiu d'incrementar l'explotació i de fer suportar per la classe treballadora tot el pes de la crisi econòmica.

Mentre els marges de benefici del gran capital es mantenen i àdhuc s'incrementen, el poder de compra real dels ciutadans va baixant, els salaris es congelen i l'estalvi popular perd valor constantment.

Malgrat tota la propaganda que s'ha fet en la darrera dècada sobre l'augment espectacular del nivell de vida i la "societat de consum", la cosa certa és que els nivells salarials s'han situat sempre a uns nivells extraordinàriament insuficients. L'any 73, per exemple, el 88 per cent dels assalariats no arribava a guanyar les 20.000 ptes al mes; un 34 per cent se situava per sota de les 8.000 ptes mensuals. Les dones, en particular, que s'han incorporat en quantitat al procés productiu, representen un veritable sub-proletariat: pagades molt menys per feina igual, insuficientment qualificades, condemnades a feines subalternes, són també les primeres a ésser víctimes de la recessió i l'atur.

La situació laboral és pèssima pel que fa a les condicions de treball, a la higiene, a la seguretat: segons dades oficials, entre 1965 i 1969 hi hagueren a l'Estat espanyol 12.000 morts i 60.000 invàlids i incapacitats per accident laboral; el percentatge d'accidents en el treball és aquí vint vegades superior al dels EUA.

A l'empresa, els llargs anys de repressió antiobrera i d'autoritarisme burgès han instaurat una situació caracteritzada per un marge extrem de discrecionalitat dels patrons pel que fa a les relacions laborals: sancions, acomiadaments, etc.

Però l'explotació contra els assalariats no se situa únicament a nivell del lloc de treball. També els altres compartiments de la vida social són marc de l'explotació exercida per la burgesia: una concentració urbana anàrquica, caracteritzada per la carència general dels mínims i l'equipament indispensables, una degradació creixent del medi de vida de la població assalariada, es complementa amb un preu molt elevat de les vivendes, que obliguen a aquesta a sotmetre's a mecanismes de pagaments a termini o de préstecs abusius. La segregació espacial comporta la pobresa col·lectiva de medis socio-culturals (escoles, dispensaris, biblioteques, centres culturals) i la superdificultat a uns mitjans de transport incòmodes, lents i cars, que prolonguen la jornada laboral dels treballadors a vegades dos, tres o més hores.

No és estrany que aquest marc d'explotació generalitzada sigui contestat per un moviment obrer i popular de força creixent. Superant la repressió, l'intent d'enquadrament en les estructures dels sindicats "verticals", malgrat els acomiadaments, les detencions, els empresonaments i els assassinats, la classe obrera ha estat capaç de situar-se a l'avantguarda de moviment de lluita contra l'explotació. Ha aconseguit crear les bases per a la constitució de les seves futures organitzacions sindicals i polítiques, i ha servit de motor i de guia perquè d'altres capes i classes socials desenvolupessin també un esforç d'organització i de lluita. Avui, tots aquests sectors

plantegen amb una agudesia creixent la necessitat d'arribar ràpidament a un nou ordre de coses: en primer lloc, la necessitat de posar fi a la situació de manca de llibertats fonamentals i d'acabar, per tant, amb unes formes de poder que tracten d'obstaculitzar, mitjançant la repressió, el plantejament obert, en un marc de llibertats democràtiques, de tota la problemàtica existent en la societat.

L'ascens de les lluites obreres i populars ha estat creixent al llarg dels anys 60 i 70, i és un element capital en la crisi actual del franquisme. L'auge de les lluites obreres, l'ampliació i radicalització dels combats populars contra la dictadura i en favor d'una alternativa democràtica i popular han augmentat d'una forma irreversible i han anat reduint progressivament el marge de maniobra d'una burgesia interessada a organitzar el postfranquisme en funció d'una perpetuació dels seus privilegis. Al mateix temps, aquesta lluita forjava paulatinament les bases d'un poder popular i democràtic que ha trencat les possibilitats de direcció i d'iniciativa del règim, ha dividit els partidaris d'aquest, i ha anat apropant el moment del canvi a través d'una articulació unitària de totes aquelles forces que a les distintes nacions de l'Estat postulen una alternativa de trencament democràtic. D'aquesta manera ha anat desapareixen la inevitable separació inicial entre els nivells parcials en que es desenvolupen les lluites dels diferents sectors, i la potenciació política d'aquestes al voltant d'un programa polític unitari.

LA CRISI POLÍTICA EN EL SI DE LES FORCES DOMINANTS

Davant les expectatives d'un procés d'actualització ràpida d'una alternativa democràtica, els sectors més dinàmics de la burgesia espanyola s'esforcen avui a trobar una sortida als greus problemes estructurals i polítics que tenen plantejats, a través d'una política d'obertura a Europa i a la resta del món capitalista, cercant essencialment un acord amb les CEE que permeti un nou relleu del creixement. Però aquesta opció topa amb els obstacles derivats del caràcter de les formes polítiques de l'Estat, que fan inviable una integració o associació a les CEE.

La classe dominant es debat aleshores en una contradicció; l'establiment d'uns lligams europeus és una base indispensable per a un nou impuls al desenvolupament capitalista i per l'estabilització d'un consensus social conservador, que allunyi l'espectre de la democràcia i el socialisme. Però aquest lligam amb les CEE té un preu: el canvi polític vers unes formes democràtiques burgeses. La classe dominant té por de pagar aquest preu precisament perquè comportaria un ràpid aflorament en superfície de tots i cada un dels conflictes i contradiccions que es plantegen avui dins l'Estat (socials, polítics, nacionals, ideològics) i que són continguts i ajornats precàriament mitjançant la repressió i la negació de les llibertats.

La resultant d'aquesta contradicció es un procés de divisió política en el si de les forces dominants: un "impasse" que es tradueix en lluites i vacilacions entre els detentadors d'un poder que va descomposant-se lentament. Una lluita sorda es desenvolupa entre els partidaris del manteniment continuista del statu quo opressor i aquells que voldrien una transformació paulatina de les formes de poder fins a l'assoliment d'unes cotes homologables a Europa.

En aquesta lluita, la buròcracia feixista ha anat perdent, d'una forma lenta i amb alts i baixos, gran part dels redutes del poder que va acaparar com a botí de la seva participació en l'extermini de la democràcia republicana. La fi del racionament, de la "fiscalia de tasas", la transformació de la "comisaría de abastecimientos y transportes", suposaren una primera fase en aquest procés. Més tard, la dependència del INI respecte del ministeri d'indústria, inequívocament en mans de representants directes del capitalisme dominant, o els plantejaments de transformació de la seguretat social signifiquen una altra etapa en aquest procés de pèrdua de poder. Resta el redute de l'activitat "política" (a les "cortes", al "consejo nacional") i de l'activitat "sindical" (a la OSE). L'atrinxerament en aquestes posicions resulta encara eficaç per a bloquejar els intents d'obertura. En aquesta autonomia relativa de la "classe política" franquista hi ha una clau dels conflictes interns del règim durant el període iniciat amb la mort de Carrero Blanco, i caracteritzat per l'acceleració en el procés de descomposició del

franquisme. Aquesta acceleració ha mostrat, pel demés, que l'evolució - en les particulars condicions polítiques actuals - pot frenar-se i sobretot enmascarar-se per la permanència física de persones clau i la inèrcia que això implica. Així, les perspectives de desaparició del general Franco marquen en pes propi els problemes darrers del règim i contribueixen a accelerar els esforços d'una part de la classe dominant per a obrir una via d'evolució o de transformació vers una democràcia "controlada" (continuisme Juan-Carlista) que hauria de permetre un nou respir històric a la burgesia espanyola.

Es procedeix així a un traspass gradual, per part d'aquests sectors de la burgesia, des dels plantejaments "evolucionistes" fins a un nou tipus de línies que tracten d'anar més enllà, cercant la transformació "no-traumàtica" -és a dir sense un trencament democràtic-, de tal manera que la monarquia precedeixi, un cop instaurada, a unes reformes constitucionals que portin a l'establiment d'un règim democràtic coronat. Segons aquests transformistes, amb aquest procés es guanyaria temps perquè la burgesia pogués construir a través de les fases transitòries, les estructures dels partits destinats a jugar un paper hegemònic en la nova situació de democràcia controlada. S'evitaria així sacsejada d'un trencament democràtic amb el risc inherent d'un desplaçament de la correlació de forces en profit de l'esquerra.

Però el transformisme, en el cas que desenvolupant-se arribés a superar els obstacles dels grups immobilitistes i reaccionaris del sistema, toparia amb les contradiccions pròpies d'un plantejament formal que fa abstracció o subvalora els problemes de fons que realment es ventilen avui a l'Estat espanyol: essencialment els problemes de la democràcia i la sobirania popular, de l'opressió nacional dels catalans, bascs i gallecs, i de l'explotació antiobrera i antipopular. Resultaria inevitable controlar un procés cap a la democràcia deturant-lo en una etapa intermèdia. Després de quatre dècenis de dictadura, l'única sortida és l'adveniment d'un estat de coses inequívocament democràtic, amb un procés constituent que aportí solucions concretes a les exigències de llibertats polítiques i nacionals que plantejen els pobles de l'Estat. L'hipòtesi transformista haurà de refluir vers les posicions reaccionàries o bé fer un pas endavant, vers l'assumpció dels condicionaments de la realitat i de les conseqüències del canvi democràtic.

L'ALTERNATIVA DEMOCRÀTICA

Hi ha un fet fonamental que en el darrer període marca el sentit de les lluites obreres i populars, i els problemes plantejats. Els treballadors, les nacionalitats de l'Estat i tots els sectors socials en lluita, han anat prenent consciència, amb creixent fermesa, que la solució dels greus problemes que els afecten -l'explotació, l'opressió política i nacional, l'empitjorament de les condicions de vida i de treball- no podran ésser resolts dins el marc de la continuïtat del règim. L'acció dels homes de la dictadura evidencia a tota l'opinió que la única cosa que es pot esperar del continuisme és la continuació de la injustícia, de la repressió i de l'explotació. Aquesta presa de consciència, avui generalitzada, explica perquè dins l'ampli desenvolupament de les accions reivindicatives pren cada vegada més importància un objectiu global unificador: l'exigència de les llibertats.

En efecte, l'objectiu primordial del moviment obrer, dels sectors populars i democràtics, dels moviments de les nacionalitats, és avui la realització d'un programa de trencament democràtic capaç de clarificar la confusa situació política en què es va descomposant la dictadura, desenmascarar les falses sortides dels sectors dominants per a prolongar l'explotació i l'opressió del poble, i articular a través de l'acció a tots els sectors democràtics, en una via comuna capaç de satisfer les exigències actuals dels pobles de l'Estat. Per als treballadors, aquest és avui un objectiu de classe, que se situa en el primer pla. Per als socialistes, és un objectiu prioritari que obra la porta a un procés d'actualització d'una alternativa cap el socialisme.

Aquest programa implica, en primer lloc, l'exigència d'un marc de llibertats polítiques i nacionals, concretant-se aquestes darreres en el restabliment dels principis i institucions dels estatuts d'autonomia ja des dels primers moments d'una etapa democràtica provisional; i, en segon lloc, el trencament amb tot el que significa continuació,

evolució o transformació progressiva del règim franquista o de la monarquia continuista, o posant a aquests plantejaments la necessitat absoluta d'obrir un període constituent sense signe institucional definit, durant el qual els pobles de l'Estat, exercint la sobirania popular, escolliran lliurement i responsablement les formes polítiques del seu futur col·lectiu.

2- La situació actual de Catalunya i el fet nacional.

El fet nacional és un concepte que ha estat objecte de diverses interpretacions al llarg de la història. En el context de la transició democràtica, el fet nacional es refereix a la consciència col·lectiva dels catalans sobre la seva identitat i el seu dret a decidir el seu futur polític. Aquesta consciència s'ha desenvolupat a través de diversos factors, com ara la lluita per la independència, la cultura i la llengua. El fet nacional és un element clau per entendre la situació política actual de Catalunya i el paper de la ciutadania en aquest procés.

El paper de la ciutadania

El paper de la ciutadania és fonamental en el procés de canvi polític. La ciutadania ha de participar activament en la vida política, expressant les seves opinions i demandant responsabilitat als poders públics. Aquesta participació es pot fer a través de diversos canals, com ara les eleccions, les manifestacions o la participació en processos consultius. La ciutadania ha de ser conscient dels seus drets i de les seves responsabilitats, i ha de treballar per aconseguir un canvi real i durador.

2-La situació actual de Catalunya i el fet nacional.

En el nostre país, el fet nacional constitueix un element de la major importància, estretament vinculat a totes les qüestions fonamentals de la nostra lluita per les llibertats i el socialisme. L'opressió exercida per la dictadura franquista ha significat una exacerbació de les contradiccions lligades a la realitat plurinacional de l'Estat espanyol. Pels treballadors, per les classes populars catalanes, el franquisme no sols ha significat un sistema de negació de tot dret democràtic individual, sinó també un sistema d'opressió nacional, de negació del dret col·lectiu a la lliure determinació del poble.

El període republicà, amb l'establiment de l'Estatut d'Autonomia, significà pel país una etapa que, amb les seves múltiples contradiccions, va veure desenvolupar-se un procés vers una lliure afirmació nacional, procés que assolí la seva màxima plasma ció quan, després de l'aixecament feixista del 36, les forces obreres i populars adquiriren un pes decisiu. En acabar la guerra, el franquisme abolí l'Estatut i inicià una persecució sistemàtica contra la nostra personalitat col·lectiva, en totes les seves formes: polítiques, socials, culturals o simplement idiomàtiques. Es procedí a la castellanització absoluta de la vida pública, de l'escola i dels mitjans de comunicació de masses. La dictadura tenia en el nacionalisme espanyolista un dels seus suports ideològics fonamentals i havia fet de la lluita contra el "separatisme" un dels seus elements de propaganda primordials: pretenia la liquidació definitiva del "problema" català -com d'altra banda del basc i del gallec- a través de l'assimilació represiva i de l'alienació nacional. Aquest intent ha constituït un dels fracassos del règim: la força de la realitat i el determini popular han vençut una vegada més l'utopia assimilista, malgrat les formes de repressió brutal que ha assumit. Avui es desenvolupa un moviment nacional popular dels catalans que, estimulat i no pas afeblit per la repressió, adquireix una força creixent.

El caràcter revolucionari i popular de la reivindicació nacional

En realitat, aquest disseny reaccionari del franquisme enllaçava amb la política opresora de les diverses nacionalitats hispàniques duta a terme en el passat per l'absolutisme monàrquic espanyol, el qual havia utilitzat una dilatada sèrie de mesures militars i d'iniciatives de repressió política i administrativa, al llarg dels segles, en un intent d'absorció idiomàtica i cultural que alienés i liquidés les nacionalitats catalana, basca i gallega. Les formes particularment brutals d'aquest intent foren motivades en bona part per les contradiccions i diacronies en el procés de desenvolupament capitalista i de configuració d'un mercat econòmic únic en l'àmbit de l'Estat espanyol, així com per la no existència d'una revolució burgesa radical a Espanya. Aquests foren factors importants que en el passat van frenar i en definitiva impedir un procés d'assimilació i unificació en un Estat-nació, tot exasperant les contradiccions nacionalitàries. En conseqüència, el final del segle XIX i l'inici del segle actual veieren l'eclosió de noves formes d'expressió i lluita nacional dels pobles català, basc i galleg, que continuaven la seva resistència secular a l'assimilisme represiu i plantejaven la lluita per les llibertats nacionals com una qüestió democràtica fonamental. En el passat, aquesta resistència contra la monarquia centralista i els seus intents d'alienació nacional havien assumit formes diverses, si bé prenent en general un caràcter

popular i revolucionari, en oposar-se frontalment amb les oligarquies espanyoles centralistes. En el segle XVIIIè, a Catalunya, el moviment nacional era encarnat per les classes populars, la burgesia naixent i la petita noblesa, formulant l'opció austriacista enfront de l'alta noblesa lligada a la monarquia borbònica. En el segle passat, els moviments populars, republicans i federals, assumiren la lluita contra l'absolutisme monàrquic. I en el segle actual, el moviment nacional popular assolí la seva plasmació més coherent i revolucionària quan el proletariat, en el seu desenvolupament orgànic i polític el feu seu.

En contrapartida, la història del nostre país ha vist com repetides vegades la classe dominant -la noblesa en el passat, després la burgesia- adoptava posicions antagònicament oposades al lliure determini del poble català. En determinats moments la burgesia jugà amb el fet nacional, tractant d'instrumentar-lo per tal de consolidar un consens popular a l'entorn del seu programa polític. La "Lliga" fou la manifestació més clara d'aquest intent. Però sempre la burgesia vacil·là entre l'opció d'encapçalar un moviment d'emancipació nacional o la de conquerir unes posicions en el marc de l'Estat. I en definitiva, quan aquesta burgesia va entreveure la possibilitat d'un veritable procés d'alliberament, a través d'una àmplia mobilització popular contra l'Estat centralista, sempre acabà solidaritzant-se amb aquest Estat, traïnt ràpidament el seu "catalanisme" i arrencant-se submisament en els rengles del capitalisme espanyol i de la reacció centralista. Es donava compte que un procés de liquidació de l'Estat centralista significava posar en qüestió els seus privilegis i fins la seva subsistència com a classe. En definitiva, en la mesura que l'Estat espanyol era ja l'Estat de la burgesia, tot allò que el posés en qüestió revestia un caràcter revolucionari que sols podia ser expressat coherentment pels sectors socials que aspiraven a la liquidació del poder de la burgesia.

Es lògic, doncs, que hagin estat els sectors obrers i populars els que no han deixat mai d'afirmar categòricament en els seus programes el dret del poble català a una lliure autodeterminació. Ho han fet mitjançant propostes que negaven tot plantejament fetitxista del fet nacional -oposant-se, per exemple, a una pretesa solidaritat "nacional" interclassista, oposada a la solidaritat de classe entre els treballadors dels distints pobles de l'Estat. Ho han fet a través d'un programa nacional popular que no té com a objectiu la lluita de separació en relació a l'Estat opressor, sinó la lluita per la liquidació d'aquest Estat, pel respecte al dret a l'autodeterminació, i per la construcció d'uns vincles democràtics, federatius, entre els distints pobles ibèrics, en una marxa comú vers el socialisme.

La situació actual

El protagonisme obrer i popular en la lluita per les llibertats nacionals és avui evident. La burgesia a Catalunya apareix àmpliament castellanitzada, subordinada al gran capital espanyol i internacional. Existeix de fet una fusió irreversible entre un sector determinant de la burgesia que viu a Catalunya amb la burgesia del centre; fusió que situa a la primera en una posició infeudada i subordinada. Existeix, això no obstant, una petita franja de la burgesia catalana que aspira a jugar un rol polític en un pervindre democràtic mitjançant una nova instrumentació del fet nacional. Però les possibilitats d'un nou plantejament fetitxista del fet nacional, que situés a aquest nucli burgès en posició dirigent són avui pràcticament nul·les. Quan les classes populars, les forces d'esquerra, afirmen sòlidament els plantejaments nacionals que els hi són propis, la viabilitat d'un plantejament interclassista i confusionari del catalanisme burgès apareix extremadament precària, si les forces obreres i populars mantenen unes posicions i desenvolupen una acció coherent en la línia de solució de la qüestió nacional. En aquest contexte, una qüestió fonamental és la del lligam entre aquesta lluita per les llibertats nacionals i l'existència d'un fenomen d'immigració

massiva d'obriers i pagesos de regions de parla castellana de l'Estat, que en nombre superior als set milions s'han vist obligats a deixar llur país d'origen, abandonat familiars, amics, costums i esperances, per a venir a viure a Catalunya, o instal·lar-se a l'àrea de Madrid, a Euskadi o a països europeus. A Catalunya, aquests milions de treballadors s'han trobat en unes condicions d'habitació infrahumanes, amb uns dèficits d'escolarització i d'equipaments col·lectius de tot ordre, amb una manca generalitzada de possibilitats de desenvolupar una vida feliç. La lluita que el moviment obrer i popular porta a terme per les llibertats nacionals de Catalunya ha de partir d'aquest fenomen crucial i ha de desenvolupar uns plantejaments que facin totalment impossible la escissió en el si del proletariat i de les classes populars per raons lingüístiques o de consciència nacional, i això a través d'una explicació tenaç i d'una formulació correcta. En aquest sentit, l'expressió segons la qual és català tot aquell que viu i treballa a Catalunya és correcta però insuficient: cal desenvolupar uns plantejaments en profunditat que tinguin en compte a la vegada el fenomen de persistència, d'estabilitat històrica del fet nacional, i el seu caràcter dinàmic i canviant pel que fa a les seves expressions i formulacions, de tal manera que les masses proletàries immigrades, de parla castellana, puguin sentir-se totalment identificades en un procés de lluita general per l'autodeterminació, en el marc de la transició al socialisme i a un model de societat autogestionada que respecti plenament la realitat lingüística i la pluralitat de tradicions i identitats d'origen del poble de Catalunya.

La construcció del front democràtic a Catalunya

A Catalunya, la construcció d'un front democràtic per la liquidació de la dictadura i la construcció d'un futur de llibertat ha assolit resultats molt importants en els darrers anys. El 1969 es constituí la Comissió Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya. El 1971 se celebrà la primera sessió de l'Assemblea de Catalunya, constituïda per iniciativa de la CCFP, però que comptà ja des dels primers moments amb la participació activa de molts altres sectors. Per la seva amplitud, per la influència que ha assolit entre els més variats sectors de l'opinió popular, l'Assemblea de Catalunya és avui la més alta expressió de la coordinació unitària pel trencament democràtic.

En els moments actuals, els programes de la CCFP i de la A.C. constitueixen una base d'ample acord, sobre el qual es possible desenvolupar la més extensa unitat democràtica i popular, per tal de vèncer les maniobres continuïstes i arribar a una situació de trencament democràtic i a l'establiment d'un règim democràtic provisional que garanteixi les llibertats i configuri el futur sobre la base de la soberania popular.

El programa de la CCFP s'expressa en els set punts següents:

1. Llibertats democràtiques: de consciència, expressió, premsa, associació, reunió, manifestació; sufragi universal i garanties individuals.
2. Amnistia general que haurà d'afectar les responsabilitats polítiques fins el moment de la seva promulgació.
3. Llibertat sindical: dret dels treballadors a organitzar-se lliurement, amb independència dels patrons, del govern i els partits polítics.
4. Dret de vaga.
5. Adopció de mesures immediates per a resoldre els problemes socials i econòmics més urgents: ensenyament, política de salaris, sistemes de treball, col·legiació professional, assistència social i sanitària, previsió.
6. Restabliment de l'Estatut autonòmic de 1932 com a base de partida perquè el poble català pugui decidir lliurement el seu futur, reivindicant el dret a l'autodeterminació de tots els pobles de l'Estat espanyol.

7. Convocatòria a Corts constituents, elegides per sufragi universal, que dins el marc de llibertats definides en els punts anteriors configuren les institucions polítiques de l'Estat espanyol.

Per la seva banda, els tres-cents delegats assistents a la 1ª sessió de l'Assemblea de Catalunya, aprovaren una declaració en la mateixa línia programàtica:

1. Amnistia general pels presos i exiliats polítics.
2. Llibertats democràtiques fonamentals que garanteixin l'accés efectiu del poble al poder polític i econòmic.
3. Restabliment dels principis i institucions de l'Estatut de 1932 com a via per arribar al exercici del dret d'autodeterminació.
4. Coordinació de l'acció de tots els pobles peninsulars en la lluita democràtica.

Pot dir-se doncs que existeix, en el nostre país, un programa democràtic mínim, ampliament recolzat i capaç de canalitzar els esforços populars vers el trencament democràtic. L'Assemblea de Catalunya apareix com una base sòlida per a la configuració d'un poder democràtic i, més enllà, d'un poder popular que sigui expressió de la unitat popular del front dels treballadors. Però això no ha de fer oblidar la necessitat d'avançar encara molt més en la construcció del front democràtic a Catalunya, així com en el terreny de l'articulació d'una alternativa democràtica unitària a nivell de l'Estat.

En aquest sentit, l'objectiu dels socialistes és arribar a un acord entre les diferents forces polítiques i socials de l'Estat, sobre la base d'un programa de trencament democràtic que especifiqui el dret dels pobles català, basc i gallec a l'establiment d'institucions autonòmiques i de govern pròpies en el mateix moment de la liquidació de la dictadura i de l'establiment d'un marc democràtic.

3 - La crisi mundial del capitalisme i l'actualitat de l'alternativa socialista.

CRISI "DE L'ENERGIA" I CRISI DEL CAPITALISME

La crisi econòmica, social i política de l'Estat espanyol no té lloc isoladament, sinó que es produeix en una etapa caracteritzada mundial. L'era de progrés indefinit promesa per la burgesia s'ha acabat: dona pas a una situació de crisi i penúria que s'agreuja i generalitza per tot l'occident.

L'anomenada "crisi de l'energia", que té la seva manifestació més espectacular en l'augment dels preus del petroli, és, de fet, una crisi general del seu model de creixement vigent. Aquesta crisi de l'actual model d'acumulació capitalista es deu essencialment al descens en la taxa de beneficis en les economies capitalistes avançades, i especialment als EUA, com a conseqüència de la immobilització creixent de capital lligada a l'acceleració del creixement. La incidència del front dels països productors de recursos energètics i d'altres matèries primeres, i el manteniment durant anys d'una paritat fictícia del dòlar, que motiva una prolongada crisi del sistema monetari internacional, són altres factors que contribueixen al descabellament de la crisi.

La resposta donada pel capitalisme a aquesta situació radica en una inflació accelerada i en una situació de flotació de les monedes. Es tracta, a través del manteniment d'una situació que presenta riscos considerables, de guanyar temps tot tractant de desenvolupar una estratègia de recanvi. Per al gran capitalisme internacional, la crisi ha d'ésser aprofitada per a fer un nou pas en la via de la concentració. De la mateixa manera que la crisi del 29 significà la fi del capitalisme monopolista en estat salvatge, i el salt a un sistema de monopolisme dels Estats intervencionistes, segons els esquemes keynesians, la crisi actual planteja el pas a una situació de ple domini de l'imperialisme de les societats multinacionals (essencialment nordamericanes) sobre els capitalismes i els estats nacionals, sobre la pauta d'una nova divisió internacional dins el món capitalista: especialització dels EUA i dels països capitalistes més avançats en noves activitats econòmiques (activitats de gestió i direcció, nova tecnologia) i creixement sobre una base industrial tradicional en les àrees de capitalisme dependent. Monopolització del saber, de la recerca, de la tecnologia, del poder, en mans dels EUA i subsidiàriament d'altres centres de capitalisme avançat, i subordinació, explotació, dependència, degradació del medi, per als països dependents i perifèrics del sistema capitalista mundial.

DAVANT UNA ETAPA PROLONGADA DE CREIXEMENT LENT I D'AUGMENT DE L'EXPLOTACIÓ

El final del període eufòric del capitalisme keynesià, l'inici d'un procés de reconversió en profunditat del sistema capitalista mundial, que apunta a un intent de supervivència del propi sistema capitalista, signifiquen l'obertura d'un nou període caracteritzat per un descens general del ritme de creixement i per un increment de l'explotació en el conjunt dels països capitalistes. Les perspectives previsibles, en particular a l'Europa occidental, són enaltiment de les taxes de creixement dels PNB, una frenada del consum i un descens del nivell de vida dels treballadors, la consegüent accentuació de les desigualtats socials, la concentració del poder i la tendència de la burgesia a instrumentalitzar formes polítiques autoritàries, i l'accentuació de les tensions entre els Estats, com a conseqüència de l'intent nordamericà de reblar definitivament la seva situació de plena hegemonia.

El període d'expansió de les darreres dècades havia estat un element substancial d'equilibri de les societats burgeses. La fi de l'expansió significa un augment de la conflictivitat que fa previsible una etapa caracteritzada per la radicalització de les lluites socials i polítiques.

LA CORRELACIÓ DE FORCES A ESCALA MUNDIAL

L'hegemonia dels EUA es manifesta tant en els aspectes purament militars -a través de l'exercici de tasques de repressió internacional- com en altres aspectes nomenys essencials: exportacions massives de capitals, acció de les multinacionals, control del preu de les matèries primes, etc. Els EUA controlen governs titelles, provoquen cops d'estat, i més recentment tracten d'instrumentalitzar la crisi per a situar-se en un paper indiscutit en l'escalada interimperialista entre EUA i Europa (per exemple, jugant la carta diplomàtica de mitjançera entorn del problema de l'energia).

La incidència de l'imperialisme nordamericà a Europa té característiques especials. Si en el camp militar el predomini dels EUA respecte als seus aliats de la NATO apareix com a indiscutible i absolut, en el terreny polític els estats europeus occidentals han gaudit des del final de la guerra freda d'un cert marge de maniobra. Aquesta relativa independència política no compta però gairebé gens quan es tracta de decisions a nivell de grans potències -acords bilaterals EUA-URSS- o en moments particularment greus de crisi pre-bèlica -Orient Mitjà, Xipre, etc.-, en els quals, en última instància, el poder real de decisió política dins el món capitalista apareix totalment monopolitzat pels EUA.

Aquest declinar de la sobirania dels estats europeus s'accentuarà previsiblement en l'etapa propera, en què la crisi del sistema alterarà la correlació de forces en detriment d'Europa, que apareix atrapada entre la submissió atlantista als EUA i la necessitat objectiva d'entendre's directament amb els països productors de petroli i de matèries primeres, en contra de l'estratègia de Kissinger i les multinacionals. D'altra banda, l'hegemonia econòmica de les multinacionals pren a Europa un caràcter cada vegada més determinant. La seva penetració dins l'espai econòmic europeu està transformant radicalment els centres de poder i l'estructura d'aquests països. En realitat, el Mercat Comú no ha aconseguit d'anar gaire més enllà de l'estadi de la unió aduanera, fent desaparèixer parcialment les barreres proteccionistes. Però pel fet d'haver facilitat la lliure circulació de capitals, mercaderies i mà d'obra, s'ha potenciat considerablement l'entrada en joc de les multinacionals que van controlant cada vegada més els ressorts del poder econòmic. Aquesta evolució ha accentuat el fenomen dels desequilibris regionals -efecte inherent a l'expansió capitalista- generant importants desplaçaments migratoris a l'interior d'Europa a remolc de la trajectòria seguida pels moviments de capitals.

L'IMPERIALISME I ELS PAÏSOS ENDARRERITS

En els països endarrerits -integrats dins el sistema mundial del capitalisme per forts lligams de dependència- l'objectiu fonamental dels moviments de lluita antiimperialista consisteix en trencar aquests vincles de dominació econòmica i aconseguir un veritable alliberament nacional a partir de la mobilització de totes les forces populars i del control de la totalitat dels seus recursos naturals. En definitiva, en aquests països, la lluita contra l'endarreriment econòmic, la fam i la misèria de les masses passa necessàriament pel trencament amb els vincles de dominació imperialista. On ha reeixit fonamentalment aquest objectiu de trencar amb la subordinació colonial ha estat en aquells països, com Cuba o Vietnam, on s'ha optat de forma decidida per una alternativa cap el socialisme, construint la seva pròpia via.

EUROPA I L'ALTERNATIVA SOCIALISTA

Als països capitalistes europeus, una solució adequada a les aspiracions dels treballadors -que constitueixen la immensa majoria d'aquestes societats afectades per la

crisi- sols pot cercar-se pel camí d'una nova lògica del creixement econòmic i de l'organització social, és a dir, en una alternativa socialista.

En efecte, les aspiracions populars són totalment inverses al quadre de prioritats i objectius que les classes dominants estableixen per a fer front a la crisi.

Una alternativa socialista significa en aquests països la conquesta d'una situació que garanteixi a tothom una vida millor i també la possibilitat d'un desenvolupament personal que doni un sentit a l'existència: és a dir, una ocupació que a més de garantir una remuneració adequada comporti una satisfacció professional i un enriquiment personal; la possibilitat d'una formació permanent i d'un accés sense traves al saber i a la cultura; un paper actiu i decisiu dins la vida política i social; un marc de vida agradable; temps suficient per a la vida familiar i social; uns drets contra les relacions jeràrquiques, opressives i autoritàries (cal remarcar el contingut social i crític, radicalment diferent del que contenen en les societats capitalistes, dels conceptes de "vida personal", "vida professional", "saber", "cultura", "família", etc..., en una societat socialista).

Es tracta, doncs, d'establir unes prioritats econòmiques i socials que s'orientin vers la seguretat en el lloc de treball, el manteniment i l'increment del nivell de vida, una nova organització no alienant del treball industrial, el desenvolupament dels serveis i equipaments col·lectius, un nou urbanisme en funció dels interessos de la majoria, la conservació dels recursos i del medi.

Cal, a més, que tots els pobles i les nacionalitats europees puguin afirmar lliurement la seva realitat específica (social, cultural, política i econòmica).

Es tracta, així mateix, d'una extensió de la democràcia a tots els nivells de la vida social, des de l'empresa fins a l'Estat. De l'alliberament efectiu de la dona, de la supressió de l'absolutisme a l'empresa i a l'escola, de la distribució democràtica del poder i dels mecanismes de control en la societat sobre la base d'una àmplia xarxa d'autonomies, d'una descentralització i de l'establiment eficaç dels criteris autogestionaris pels quals les decisions son preses bàsicament pels afectats i cap competència és delegada a un nivell superior si no és imprescindible.

Una mutació d'aquestes característiques, que va en direcció exactament contrària a la que segueixen les classes dominants enfront de la crisi actual, és possible en la mesura que aquesta crisi genera una situació de inestabilitat, i ha de basar-se imprescindiblement en l'accés dels treballadors al poder, és a dir, a una situació amb capacitat per a revolucionar a la vegada la infraestructura econòmica, mitjançant la col·lectivització dels mitjans bàsics de producció i de canvi de superestructures polítiques i culturals.

Enfront de la crisi mundial del capitalisme, inequívocament orientada cap a una sortida de superconcentració imperialista, d'autoritarisme polític i de barbàrie, sols és possible una estratègia de trencament, sobre la base de l'unitat nacional i internacional de totes les forces socials interessades a acabar amb la dominació política, ideològica, social i econòmica del sistema capitalista.

4-La línia general dels socialistes.

ELS PROTAGONISTES DE LA TRANSICIÓ AL SOCIALISME

El desenvolupament de la societat capitalista produeix una divisió fonamental, tendencial, en dos grans blocs: burgesia i proletariat. A mesura que avança el s. XXè i mentre es produeix la transformació-desaparició de les classes derivades d'antics models de producció, es posa de manifest, però, que es consoliden sectors socials que en la pràctica escapen a la dicotomia assenyalada.

D'una banda, es produeix una concentració i jerarquització de la burgesia, de tal manera que amples sectors d'aquesta, a escala estatal o superestatal, perden el domini real sobre el mercat o les empreses, al temps que conserven la propietat sobre els instruments de producció. El procés de jerarquització implica un procés de subordinació, amb l'auge del capitalisme financer i de l'imperialisme. Aquests sectors subordinats de la burgesia, tenen una posició aparentment dominant i a la vegada d'oposició aparent al capitalisme més avançat; però la seva iniciativa transformadora està condemnada al fracàs per la impossibilitat de dirigir tant una alternativa capitalista com una tercera via basada en un model de producció desferrat.

En segon lloc, es produeix un procés d'ampliació de la classe obrera, que arriba en determinats casos -tal és, per exemple el cas de Catalunya- a constituir una majoria absoluta de la població activa, i constitueix l'element central d'una alternativa al sistema, tant per la seva concentració, com pel fet de trobar-se en el lloc central del procés productiu i del sistema d'explotació.

Paral·lelament, es produeix una progressiva ampliació de sectors que venen també la seva força de treball, que s'insereixen en el procés productiu i dins la societat en una posició subordinada, però no idèntica a la de la classe obrera industrial. Són sectors que realitzen funcions que dins d'un sistema capitalista desenvolupat (i també en un sistema socialista) són essencials pel funcionament de la societat: administratius, treballadors de sectors no directament vinculats a la producció, etc. Constitueixen un element capital en l'estabilitat o inestabilitat del sistema.

En tercer lloc, es produeix una progressiva pèrdua de pes relatiu de les classes agràries i dels treballadors individuals i familiars.

Concretament aquests processos a Catalunya, veiem que la classe dels propietaris dels mitjans de producció constitueixen escassament un 4% de la població activa; que el conjunt dels assalariats ha passat entre 1960 i 1970 de un 75% a un 81% -dels quals un 46% són obrers de l'indústria, 25% del terciari, i 10% proletaris no especialitzats- que els petits pagesos representen un 5%, i que els sectors de treballadors individuals i familiars han passat del 10% al 6% en el tercer decenni.

Essent la classe obrera la protagonista essencial d'un canvi en sentit socialista, és precisament sobre els treballadors no proletaris i sobre els petits pagesos i menestrals on es lliura essencialment, en la nostra societat, una política de captació. L'ambigüitat de la seva posició, que fa possible una instrumentació per part de la burgesia hegemònica (exercida també, ben entès, sobre sectors proletaris) és produïda per raons diverses: lloc en el procés productiu, propietat de la terra, nivell de renda, origen social, tradició ideològica, etc. Però existeix en els fets, cada vegada més, una identi-

tat objectiva d'interessos entre aquests sectors i la classe obrera, a causa de la situació comú de subordinació d'absència en les decisions generals, i de les perspectives concretes de millorament que presenta el model socialista.

A aquests sectors cal afegir els intel·lectuals, també progressivament assalariats, que no troben uns valors de progrés i unes garanties de labor creadora i eficaç dins el marc del capitalisme, així com els sectors socials més desafavorits quant a la seva condició dins la civilització burgesa: les dones i els joves.

Tots aquests sectors, constitueixen la base de constitució d'un bloc majoritari pel socialisme, que pot concretar-se en l'articulació ideològica, política i organitzativa d'un front dels treballadors.

En el seu si es lliura una pugna entre la burgesia i les forces socialistes. Per un cantó, la burgesia es basa en l'increment de la importància dels instruments de control ideològic, fomentant l'alienació cultural, la indiferència, la insolidaritat i els reflexos conservadors; es basa també en la tecnificació dels instruments coactius essencials i dels mitjans de repressió. Però en contrapartida, la influència burgesa és contrarrestada i progressivament abatuda per la pràctica social, política i ideològica de les forces socialistes, que compten avui amb un procés general de modificació favorable de la correlació de forces, a nivell estatal i internacional, i amb els efectes de la nova crisi general del capitalisme.

LA FORÇA CREIXENT DELS PLANTEJAMENTS SOCIALISTES

En el nostre país, la consciència que el socialisme representa la única solució enfront dels problemes de tot ordre acumulats per la dictadura i el capitalisme, està avui ja àmpliament estesa i augmenta constantment. En particular, els darrers anys han vist el desenvolupament en profunditat d'un gran cabdal de simpatia i de lluita concreta pel socialisme, de tal manera que en els més diversos àmbits del nostre poble han anat desenvolupant-se forces polítiques, sindicals, culturals i socials que, tot protagonitzant avui essencialment el combat per les llibertats polítiques i nacionals, tenen el socialisme com a perspectiva i objectiu fonamental, i és precisament aquest objectiu el que dona força i sentit populars a cada lluita concreta.

Aquest corrent múltiple, que tendeix a adquirir un rol hegemònic dins la nostra societat, es manifesta d'una manera pluralista, i tendeix a la unitat no pas per la via de la subordinació a una minoria "il·lustrada" o de l'enquadrament monolític, sinó sobre la base d'una articulació democràtica, inconciliable envers tot intent instrumentalitzador, que recolzi en un programa col·lectiu i majoritari de lluita per la democràcia i el socialisme, garantint avui l'autonomia respectiva de les distintes components del corrent socialista i demà el caràcter no instrumental de les llibertats en un règim de transició i en la societat socialista.

Les condicions específiques de la lluita pel socialisme en el nostre país -i especialment la diversificació de l'explotació i l'opressió sobre un ampli front de treballadors manuals i intel·lectuals, enfrontats al capitalisme en diversos terrenys -la producció, fonamentalment, però també la vivenda i el barri, els serveis col·lectius, la cultura i l'educació, etc.- fan inviable l'aplicació dels esquemes d'una estratègia conduïda per un "partit bolxevic" assistit per unes organitzacions de masses teledirigides. Al contrari: l'única línia general viable passa per l'aliança històrica entre les distintes forces del corrent socialista, amb la consegüent articulació d'un ampli front social, sindical i polític, basat en el principi de l'autonomia real de les organitzacions de masses, el pluralisme de les organitzacions intervenint en pla d'igualtat al voltant d'un programa explícit de transició al socialisme, que combini la lluita social de les masses amb la lluita política per l'aprofundiment de la democràcia i el pas al socialisme.

Això pressuposa la inviabilitat tant de les estratègies reformistes com de les estratègies esquerranistes. Les primeres s'orienten exclusivament vers la gestió dels afers del capitalisme. Les segones no tenen en compte el marc de les hegemonies existents en la societat, els progressos materials i tècnics dels aparells coactius de l'Estat burgès,

el nivell de vida assolit avui d'una forma desigual pels distints sectors socials, i l'existència d'unes amples zones de la societat amb interessos reals pel socialisme. El refús del reformisme i de l'aventurisme caracteritza doncs la línia general dels socialistes, que pot ésser considerada com una via pacífica al socialisme a condició de no prejudicar la forma que prendrà la crisi final d'enfrontament amb els últims reductes burgesos.-enfrontament pacífic o violent (previsiblement violent) segons una sèrie de condicions avui no precisables, però que seran tant més favorables al front dels treballadors com més avançades siguin: les posicions conquerides per aquest en l'Estat, a través del combat polític, i en les estructures socials, a través de la lluita de masses.

LES APORTACIONS DEL PARTIT DELS SOCIALISTES

En aquesta línia general, el partit dels socialistes s'adequarà positivament al seu rol històric si és capaç de contribuir substancialment a la plena realització de les següents tasques fonamentals:

1. L'enfortiment progressiu del front dels treballadors en la seva pluralitat, i la seva articulació al voltant de la política unitària per la conquesta i la profunditat de la democràcia i per la transició al socialisme.
2. L'articulació correcta de la lluita contra l'opressió de classe dels treballadors i l'opressió nacional del poble català; per tant, entre la lluita pel socialisme i la lluita per l'afirmació nacional i l'autodeterminació dels catalans.
3. La inserció en la lluita social política i ideològica de tal manera que, a través de la seva participació activa en tots els combats, contribueixi a la seva potenciació i a la seva articulació a una línia política general capaç de fer avançar en la transformació de les relacions socials, desplaçar la correlació de forces en un sentit favorable al front dels treballadors, i preparar les condicions de la transició al socialisme.
4. La destrucció de l'Estat franquista i l'establiment d'un marc de democràcia política i d'autonomia nacional que creï condicions més favorables a la lluita pel socialisme. Aquest procés per la democràcia té la seva via pel camí de la constitució de fronts democràtics, tant a nivell català com a nivell de l'Estat, amb la participació de totes les forces interessades en un procés de lluita pel trencament democràtic.
5. La plasmació d'un programa polític del front dels treballadors que sobre la base d'una potent unitat popular abordi les tasques de la transició al socialisme.
6. L'adopció d'una actitud activament solidària amb tots els pobles explotats en la seva lluita alliberadora, enfront tant de llurs classes dominants com de l'imperialisme americà, principal suport d'aquestes. L'estratègia socialista en el pla internacional cal que es basi també en una clara independència respecte dels interessos de gran potència de la Unió Soviètica.
7. El propi enfortiment i millorament constant del partit dels socialistes, en un sentit revolucionari i democràtic. El treball dels militants socialistes radica en aquest sentit a : estar presents en tots els moviments de lluita; defensar prioritàriament l'objectiu de la unitat del front dels treballadors; actuar en funció de l'estratègia unitària coherent definida pel partit, prenent consciència que el rol del militant no és la manipulació sinó el convenciment i l'exemple; organitzar el partit i adequar els seus mètodes de treball de manera que esdevingui un instrument cada vegada més eficaç en la traducció política de les aspiracions obreres i populars i, a la vegada, un exemple de les relacions i conductes d'una futura societat socialista autogestionada.
8. La identificació amb un model de societat socialista autogestionada que parteix de la crítica de classe a les experiències de deformació i despotisme de les societats de socialisme burocràtic.

Sembla difícil que sense aquesta aportació, el ventall de forces del front dels treballadors estigui en condicions d'avançar decisivament vers el socialisme. Només creant una nova hegemonia i esquinçant la vella, a partir d'un programa socialista atractiu per

a una majoria del poble, és possible de pensar en la introducció d'elements de ruptura que permetin la mobilització social i política fins un basculament de la conjuntura.

De la mateixa manera que avui la tasca fonamental dels socialistes és la constitució i activació dels fronts democràtics sobre la base d'un programa unitari de trencament democràtic enfront del franquisme i del continuisme, la tasca prioritària de demà serà l'establiment d'una aliança històrica de socialistes, comunistes i altres forces d'esquerra, des de l'esquerra socialdemòcrata fins a l'esquerra comunista, entorn d'un programa de lluita i de govern que representi una alternativa de transició al socialisme àmplia i potent, enfront de les perspectives que ofereix un capitalisme en crisi. Per això, en el nostre país, els socialistes han de fer evident, a través de la participació activa en els òrgans de lluita i les organitzacions de massa unitàries, que l'acord necessari amb sectors del centre o la dreta capitalista, en la via cap a la implantació de les llibertats democràtiques i nacionals, no pot fer-se al preu de renunciar a aquesta unitat popular que el front dels treballadors cerca com a expressió política dels seus interessos.

5 - El nostre programa.

LA CONSTRUCCIÓ DE L'ALTERNATIVA DEMOCRÀTICA I EL PROGRAMA DEMOCRÀTIC DELS SOCIALISTES

Estem per l'avanç en la constitució d'un ampli front democràtic a Catalunya -sobre la base dels importants resultats assolits per la política unitària catalana en els darrers anys: Assemblea de Catalunya i CCFP-, així com per l'articulació a nivell de l'Estat d'una alternativa de trencament democràtic, del màxim abast i credibilitat, sobre la base d'una entesa programàtica entre tots els sectors interessats en el trencament democràtic, d'un compromís en la lluita per la liquidació del franquisme i del continuisme, i del reconeixement dels fronts democràtics nacionals i de la seva marxa conseqüent vers la constitució d'un govern provisional propis.

El programa de trencament democràtic ha de comportar, des del nostre punt de vista, els següents punts, avui àmpliament assumits pel poble català:

1. L'establiment de les llibertats democràtiques.
2. L'amnistia general.
3. El restabliment dels principis i institucions de l'Estatut d'Autonomia aprovat l'any 1932 com punt de partida del dret a l'autodeterminació,
4. El dret dels treballadors a organitzar-se lliurement sense intervenció de l'Estat o de cap altre poder estrany.
5. L'obertura d'un procés constituent democràtic, sobre la base del sufragi universal, i dels drets anteriorment esmentats, que configuri les futures institucions democràtiques. Els socialistes estem per la forma republicana de l'Estat.

En un procés democràtic, les reivindicacions dels socialistes comportarien els següents punts:

I. MESURES ECONÒMIQUES I SOCIALS

1. Salari suficient i establiment de l'escala mòbil.
2. Setmana de 40 hores.
3. Dret de vaga, de reunió i d'assemblea a l'empresa.
4. Supressió de l'eventualitat laboral.
5. Accés a la informació i als comptes de les empreses.
6. Establiment d'un subsidi just de desocupació.
7. Gestió pels treballadors de la seguretat social i les mutualitats laborals,
8. Readmissió dels acomiadats, expulsats i represaliats per motius polítics i socials; indemnització als mutilats republicans, i a les víctimes o als familiars dels morts per la repressió.
9. Control per part dels treballadors dels recursos de les anomenades "Mutualitats laborals" i del "S.O.E."

II. MESURES EN LA SANTAT

Política de la Sanitat Pública superant els criteris de rendabilitat de la força de treball: atenció total de la salut; medicina preventiva; àmplia xarxa hospitalària descentralitzada; financiació pública de la sanitat.

III. MESURES MUNICIPALS

1. Gestió democràtica dels municipis en tots els seus aspectes.
2. Enfortiment de les hisendes municipals i captació per a aquestes de les plusvàlues generades per la retenció especulativa de terrenys o l'aprofitament de la rendabilitat dels serveis públics.
3. Ordenació del territori a Catalunya, mitjançant la creació d'un organisme autònom i democràtic que garanteixi la millora en la distribució de la indústria, l'agricultura i els serveis, la protecció del medi i el paisatge.
4. Una política urbanística que mantingui les densitats humanes al seu nivell racional i respecti els elements de valor de la trama urbana: parcs, espais verds, espais per a equipament col·lectius, edificis històrics o de valor artístic, zones d'esport i d'esplai.
5. Formació d'un ampli patrimoni públic de sòl i una política contra l'especulació de forma que la vivenda digna i de propietat estigui a l'abast de tots els ciutadans.

IV. MESURES EN L'ENSENYAMENT

1. Ensenyament obligatori i gratuït fins als 16 anys.
2. Reconeixement del caràcter de servei públic de l'ensenyament, en tots els seus nivells, allunyat per tant de qualsevol idea de lucre privat o de servei a interessos particulars, de grup o de classe privilegiada.
3. Dret a l'ensenyament bàsic en llengua materna i a la cura dels infants en guarderies o parvularis que ja s'han d'orientar en la formació de la infància vers un anivellament de les desigualtats socials de l'ambient familiar.
4. L'accés a la formació superior de tots els joves que han seguit amb normalitat els graus anteriors i desitgin prosseguir l'educació a la Universitat.
5. Promoció de la llengua i la cultura catalanes i reconeixement del català com idioma oficial en tots els àmbits, juntament amb el castellà.
6. Defensa de l'autonomia universitària i reconeixement del seu paper de promoció qualificada de la cultura de Catalunya.
7. Utilització intensiva dels centres escolars de forma que existeixin per a totes les edats i condicions particulars àmplies possibilitats d'enriquiment cultural i científic.
8. Promoció de la investigació científica i tecnològica mitjançant aportacions estatals i socials que garanteixin la llibertat d'investigació.
9. Estímul a la creació de centres culturals i esportius a tots els barris i pobles.
10. Control democràtic de la TV, la ràdio i abolició de tota mena de censura en el cinema, la premsa, el llibre i el teatre.

V. ALTRES MESURES SOCIALS

1. Salari igual per treball igual i igualtat estricta de drets entre l'home i la dona. Derogació de totes les lleis que subordinen a la dona casada.

2. Llibertat de concepció i de planificació familiar.
3. Protecció a les mares solteres.
4. Llibertat de divorci; el matrimoni no suposarà cap desigualtat jurídica en relació a d'altres relacions de la parella i en relació als fills.

VI. MESURES DE SEPARACIÓ ENTRE L'ESGLÉSIA I L'ESTAT

1. Estat laic: anulació del concordat vigent.
2. Llibertat de culte i propaganda per a totes les confessions religioses.
3. Reconeixement de l'objecció de consciència per motius religiosos o ideològics i establiment d'uns serveis civils.

VII. MESURES CONTRA L'APARELL DE REPRESSIÓ DE L'ESTAT

1. Dissolució de les BPS i democratització dels cossos de policia.
2. Unificació de jurisdiccions.
3. Supressió de la presència de tropes estrangeres en el territori de l'Estat.
4. Reforma de la legislació penal i del règim penitenciari.
5. Democratització de les Forces Armades.

VIII. REVISIÓ DELS TRACTATS I PACTES INTERNACIONALS

IX. LIQUIDACIÓ DE LES RESTES DE LA POLÍTICA COLONIAL DE L'ESTAT ESPANYOL

A efectes d'exposició distingim entre un programa de reivindicacions actuals dels socialistes (que són les que avui ja mobilitzen les classes populars i que contenen les exigències primàries de la lluita de classes) i un programa de transformacions socialistes que suposa, en principi, l'exercici del poder per part dels treballadors.

Tanmateix, en la pràctica real no es pot establir una separació absoluta ni temporal entre les reivindicacions actuals i les mesures de transformació socialista. Les primeres estan orientades cap a les segones i reben d'aquestes el seu sentit més ple; d'altra banda, ambdues estan també en funció del model de societat que proposem. Quan exigim "la formació d'un ampli patrimoni públic del sòl", aquesta reivindicació es dirigeix naturalment cap a la seva total realització: la municipalització del sòl urbà. Quan reclamem la "gestió democràtica dels municipis" o "el reforçament de les hisendes municipals", aquesta exigència està lligada a totes les que estan encaminades a aconseguir -mitjançant la descentralització i l'aproximació de les masses als centres de poder- una societat veritablement democràtica i autogestionada. En el mateix sentit podrien matisar-se els punts restants del programa.

En l'actualitat, doncs, les reivindicacions primàries dels socialistes comporten uns punts que desenvolupem a continuació.

EL PROGRAMA DE TRANSFORMACIONS SOCIALISTES

Entenem, com hem exposat en els apartats anteriors, que l'estratègia cap al socialisme en les condicions pròpies de l'Estat espanyol, així com en general a Europa o a tot país capitalista no endarrerit, es fonamenta en la més àmplia mobilització de les masses i en la captació d'una majoria per a una alternativa programàtica que suposi l'inici d'un procés de transformacions i de transició cap al socialisme.

Els punts que segueixen pretenen indicar quines són les línies de força del programa de transformació, que només té sentit i eficàcia transformadora considerant en la seva globalitat i dins d'un context d'accés al govern d'un front d'esquerreres i d'àmplia mobilització i conscienciació i popular.

a. Un punt fonamental el constitueix una política de nacionalitzacions que comprengui la banca comercial i industrial, les assegurances, i els sectors industrials clau, com l'automòvil, la petroquímica, la siderúrgia, el sector energètic, la indústria farmacèutica, etc. Es tracta d'impulsar enèrgicament i ràpidament la constitució d'un sector públic amb un pes decisiu, capaç de servir de base a una nova política econòmica reduint de manera crucial el poder de l'alta burgesia.

b. La profundització de la democràcia política, amb la consolidació de les garanties jurídiques, la possibilitat d'accés als medis de comunicació de masses, l'ampliació dels drets polítics, etc. crearà unes noves condicions més favorables per a la lluita i al mateix temps, consolidarà les llibertats conquerides.

c. L'aplicació de mesures tendents a la descentralització de l'aparell estatal, aproximant al màxim els òrgans administratius als ciutadans directament afectats i facilitant el seu control, accentuarà els avantatges d'una estructura federal com a marc polític que permeti un lliure desenvolupament de les distintes nacions de l'Estat.

d. La reforma agrària, amb l'expropiació de les grans propietats i l'afavoriment de les formes cooperatives i d'explotació col·lectiva sobre base voluntària, permetrà donar un pas endavant en la necessària transformació de les estructures agràries.

e. La municipalització del sòl urbà serà la base d'una nova política urbana en la qual la intervenció activa dels grups directament interessats tindrà una importància fonamental: un altre puntal serà la constitució d'empreses públiques de construcció, que seran un instrument decisiu en la resolució del problema de la vivenda.

f. L'afirmació dels drets dels treballadors en els seus llocs de treball (dret de reunió, assemblees, expressió, informació, contractació de tots els aspectes de les condicions de treball, etc.) crearà un nou marc més favorable per a tots els treballadors alhora que permetrà un control no burocràtic de les empreses nacionalitzades.

g. Una reforma fiscal radical donarà lloc a una redistribució de la renda alhora que generarà els recursos necessaris per a finançar la nova política econòmica i certes necessitats socials (seguretat social, pensions de vellesa, etc.)

h. La modificació de l'aparell escolar s'orientarà en el sentit de crear una escola única, pública, gratuïta i laica, així com d'iniciar un procés d'aproximació entre l'escola i l'activitat productiva.

UN NOU MODEL DE SOCIETAT

La transformació socialista té com a condició la presa del poder per a la classe obrera i els seus aliats. Ara bé: les experiències històriques mostren la ulterior persistència d'uns mecanismes i uns processos socials que han provocat la progressiva degeneració de moltes experiències revolucionàries; es per això que no es tracta d'oposar la realitat al model teòric tradicional, sinó de formular unes propostes que tinguin en compte el per què de l'evolució real d'aquelles experiències històriques i que dibuixin un model alternatiu de societat pel qual lluitar.

Totes les formes polítiques en el capitalisme - siguin o no dictadures polítiques - corresponen a una situació de dictadura de classe de la burgesia; de manera similar, el socialisme correspon a la constitució de la classe obrera i els seus aliats en un nou bloc dominant que ha d'exercir unes formes de coerció sobre els antics explotadors. Ara bé: l'experiència històrica mostra clarament que per a la pròpia classe obrera i els seus aliats, les formes polítiques d'expressió del seu domini social no són indiferents. L'existència efectiva d'un pluralisme polític que permeti l'acció organitzada a favor

d'alternatives polítiques diferents no és només una de les condicions de l'exercici i del manteniment de la democràcia socialista, sinó que és també la forma normal d'expressió de les contradiccions socials no antagòniques. Igual consideració ha de presidir l'anàlisi del paper dels sindicats i el manteniment de les funcions reivindicatives en una societat en la qual les transformacions socialistes no estan suficientment avançades com per frenar d'arrel les deformacions burocràtiques.

El partit únic, centralitzat i fusionat amb l'aparell d'Estat -si bé pot ésser un instrument progressiu i indispensable per a les transformacions revolucionàries en països endarrerits- representa, per la seva pròpia lògica interna, una amenaça contra la democràcia socialista.

L'existència de diferents partits polítics és un element fonamental de la democràcia socialista com nosaltres la concebim. Aquesta presuposa l'elegibilitat i control dels càrrecs públics, l'existència d'un sistema de garanties jurídiques contra l'arbitrarietat, així com la gestió democràtica dels mitjans de comunicació (premsa, TV, etc.) que han d'ésser gestionats per les diferents organitzacions socials i polítiques o bé que quan aquesta gestió sigui estatal. s'asseguri l'accés junt de totes aquelles.

El socialisme pressuposa la propietat social dels mitjans fonamentals de producció, distribució i canvi, és a dir, la capacitat de la col·lectivitat de treballadors de disposar-ne: aquesta propietat pot ésser estatal, municipal o cooperativa. El caràcter social de la propietat estatal depèn de manera radical de la natura del poder polític i de les seves condicions d'exercici. El predomini de la propietat social és compatible amb l'existència de sectors de petita propietat privada; la transformació en social d'aquests sectors ha de fer-se sobre una base voluntària.

El socialisme exigeix la direcció conscient i col·lectiva de l'economia. Per això, l'extensió de la propietat estatal haurà d'ésser suficient per a assegurar l'eficàcia de la planificació. Els mecanismes concrets de planificació hauran d'ésser compatibles amb la democràcia socialista i la potenciaran; la discussió i el control del pla serà expressió de la capacitat de la col·lectivitat per a elegir el seu destí.

La necessària planificació implica centralitzar només allò que és estrictament indispensable, deixant per tant un ampli marge a l'autogestió de les col·lectivitats de treballadors. L'autogestió no ha de limitar-se a les activitats de producció sinó que ha d'estendre's a tots els àmbits de la vida social: les col·lectivitats locals, les associacions culturals, els serveis col·lectius, etc. L'autogestió social significa pels treballadors la màxima capacitat de decisió -en el marc global definit per tota la col·lectivitat- sobre les pròpies condicions de treball i d'existència.

El socialisme és una fase de transició cap a una societat sense classes; però el manteniment sense cap canvi rellevant de la divisió jeràrquica del treball, de la separació radical entre el treball manual i el treball intel·lectual, de les tasques de concepció i direcció de les d'execució, és un element fonamental del manteniment dels treballadors en una situació de dependència que fa difícilment viable la seva participació afectiva en la gestió col·lectiva de la societat i, en primer lloc, de la producció.

Per això, un punt bàsic en l'avanç en el socialisme el constitueix la progressiva modificació de la divisió jeràrquica del treball, amb la indispensable transformació de l'aparell escolar de tipus capitalista i la necessària modificació dels processos productius i de generació de noves tecnologies, de tal manera que siguin destruïts d'arrel els mecanismes socials susceptibles de fer degenerar el procés revolucionari i de reproduir noves relacions de classe, d'explotació i d'opressió. Aquestes transformacions són, d'altra banda, l'únic fonament estable d'una major igualtat en els ingressos i d'una progressiva desaparició de les diferències socials.

UAB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General
CEDOC